НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

УДК 630*232:631.53.01/.02

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СІЯНЦІВ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН У КОРОБАХ НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ ДП «ТЕТЕРІВСЬКЕ ЛГ»

О.М. Поясник, *студентка*[*]
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

Ефективне лісове господарство сьогодні неможливе без науково обґрунтованого ведення лісового насінництва та деревного розсадництва, оскільки вони є головною передумовою створення високопродуктивних та біологічно стійких лісових біоценозів. При цьому виробництво якісних сіянців потребує не тільки постійної лісонасіннєвої бази, а і застосування ефективних технологій для їх вирощування. Зазначені складові в останні роки створені лісівниками ДП «Тетерівське ЛГ». Розповсюдження їх передового досвіду з метою удосконалення лісового насінництва та деревного розсадництва є не тільки актуальним, а і має непересічне значення для лісівників України.

Мета досліджень – узагальнити досвід лісгоспу та обґрунтувати доцільність його ширшого запровадження в споріднених підприємствах лісової галузі країни.

Узагальнення досвіду ведення насінництва та вирощування сіянців здійснено в процесі проходження виробничої практики на підприємстві під керівництвом головного лісничого ДП «Тетерівське ЛГ» І.М. Черевко.

Оскільки в останні роки урожай насіння сосни на клонових лісонасіннєвих плантаціях перевищує сучасну потребу підприємства у насінні з покращеними спадковими властивостями і заготівля лісонасіннєвої сировини здійснюється, виключно, на об'єктах ПЛНБ, головну увагу нами було зосереджено на досвіді надзвичайно ефективного виробництва сіянців у коробах в умовах частково контрольованого середовища. Нині у коробах насіннєво-розсадницького центру лісгоспу з шириною 2 м, довжиною від 22 до 45 м і загальною площею 0,65 га (з них 0,37 га біля контори лісгоспу) вирощується 95 % сіянців сосни, берези, груші, яблуні, клена, дуба та низки кущових видів з відкритою кореневою системою. Виробництво

[*] Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, професор В.М. Маурер

здійснюється за регламентом, розробленим фахівцями підприємства, який включає вимоги щодо приготування субстрату та його передпосівного обробітку, підготовки насіння та особливостей його висіву, догляду за посівами до- і після появи сходів, підживлення сіянців і захисту їх від збудників хвороб, шкідників та інших негативних чинників.

Запровадження розробленої технології вирощування сіянців у коробах дозволило не тільки суттєвого зменшити продукуючу площу посівних відділень розсадників, а і значно наростити обсяги їх виробництва (рис.) внаслідок збільшення виходу стандартних сіянців з одиниці площі. Так, за традиційної технології вирощування сіянців у стрічкових посівах (2012 рік) їх вихід з одного гектара коливався у межах планового (біля 1,6 млн. шт.), а у коробах (2016 і 2018 роки) – становив 6-9 млн. штук.

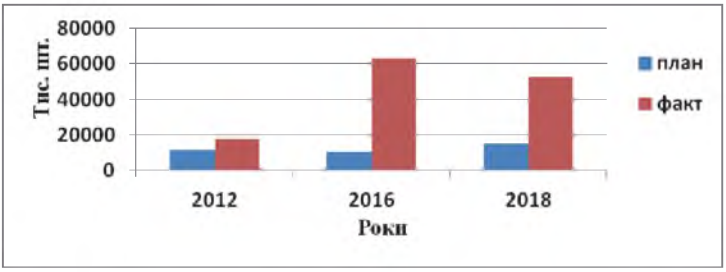

Рис. Вихід стандартних сіянців з 1 га за використання різних технологій: у коробах – 2016 і 2018рр. і традиційної – 2012р.

Основними перевагами вирощування сіянців в підприємстві у коробах є: суттєве збільшення (у 5-6 разів) виходу стандартних сіянців з одиниці площі,у порівняні зі стрічковими посівами; економія насіннєвого матеріалу, добрив, води, препаратів і матеріалів захисту сіянців; можливість мікоризації сіянців, що значно підвищує їх приживлюваність на нелісових землях; покращення якості вирощуваного садивного матеріалу; зменшення собівартості виробництва сіянців порівняно з традиційними технологіями; технологія вирощування не призводить до втоми ґрунту.

Зазначені переваги переконливо свідчать про неабияку доцільність ширшого запровадження технології вирощування сіянців у коробах для виробництва сіянців в підприємствах галузі.